

Algemene beschouwingen 2006 SPG/ChristenUnie

Meneer de voorzitter,

Vanavond houden we de laatste algemene beschouwingen van deze raadsperiode. De voorliggende begroting heeft daar vanzelfsprekend de kenmerken van. Ik noem er enkele

- 1) Weinig grote nieuwe ambities.
- 2) Een gematigde stijging van het OZB percentage.

Betekent zo'n laatste begroting dat we ons er vanavond makkelijk van af kunnen maken? Snel de programma's aflopen. Hier en daar een uithaal naar het college. Af en toe een compliment. Meneer de voorzitter, zo zal het niet gaan. In de eerste plaats is het nu het moment om de stand van zaken te evalueren. Hoe staan we er voor? In de tweede plaats zijn de twee genoemde punten: weinig nieuwe ambities en een gematigd OZB percentage niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. Wij zullen hier dus nauwkeurig naar moeten kijken.

Wat is de stand van zaken?

Financieel

De gemeente Bergambacht heeft de afgelopen vier jaar fors geïnvesteerd in leefbaarheid. Daarvoor heeft de gemeente met steun van alle fracties het tafelzilver van de EMH en het Bouwfonds ingezet. De investeringen zijn gedaan en het tafelzilver is op. Dat gezegd zijnde maakt duidelijk waarom de huidige begroting vanzelfsprekend soberder moet zijn dan de afgelopen jaren.

Daarnaast is het zo dat de ambities getemperd moeten worden doordat de landelijke overheid ons kort op de uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast is de afschaffing van het gebruikers deel van de OZB bij de woningen ook een beperking van de mogelijkheden voor de gemeente. Overigens, Minister Remkes heeft toegezegd dat iedere gemeente wordt gecompenseerd. Dit blijkt niet zo te zijn. Immers er wordt in de begroting een nadeel opgenomen van 170.000 EURO.

Vraag: Waarom worden wij niet volledig gecompenseerd?

Vraag: Is er bezwaar gemaakt tegen deze niet toereikende compensatie?

Meneer de voorzitter wij overwegen om over deze niet toereikende compensatie een motie in te dienen richting het kabinet. Ik hoor graag van de overige fracties of zij zouden willen overwegen een dergelijke motie te steunen?

Met betrekking tot de stand van zaken kunnen we dus tot nu toe concluderen dat we minder bestedingsruimte hebben door: a) het uitgeven van het tafelzilver, b) de korting vanuit de rijksmiddelen en door de gedeeltelijke afschaffing van de OZB.

Er is nog een derde element en dat zijn de taken die door de decentralisatie op ons af zijn gekomen. We hebben dit gezien bij de Wet Werk en Bijstand en zien dit opnieuw gebeuren bij de Wet Maatschappelijke ondersteuning.

Een conclusie die ongetwijfeld elke fractie op min of meer gelijke wijze zal hebben getrokken is: We kunnen niet zo veel. De marges zijn smal. Dit blijkt uit de begroting. Er heeft een bezuinigingsoperatie plaatsgevonden die zijn weerga niet kent bij de gemeente Bergambacht.

Is met deze constatering de stand van zaken echter voldoende getekend? “De gemeente Bergambacht moet op de centen passen.” De fractie van de SGP/ChristenUnie denkt van niet.

Bestuurlijk

Naast de financiële stand van zaken is er ook de bestuurlijke stand van zaken. Kunnen we net als andere jaren zeggen dat de gemeente er bestuurlijk goed voor staat? Meneer de voorzitter, als we kijken naar de interne organisatie, dan zijn we zeer redelijk op orde. Er zijn natuurlijk afdelingen met pijnpunten, maar o.i. niet zodanig zwaarwegend dat wij als Raad ons daarmee moeten gaan bemoeien. Verder functioneert het College naar behoren dus ook daarover hoeven we bij het opnemen van de stand van zaken niet lang stil te staan.

Echter, Bergambacht staat niet langer op zichzelf. We zijn nu enkele jaren op weg naar een intensieve samenwerking in de K5. We hebben de afgelopen jaren gewerkt aan de centrumgemeenten. Het is nu de bedoeling de strategische samenwerking op gang te brengen. Gezien de tijdsperiode waarin dit allemaal heeft plaatsgevonden zijn de resultaten redelijk te noemen. We hadden graag gezien dat er efficiency voordelen te registreren zouden zijn en dat valt tegen. Men zou echter kunnen zeggen dat dit nog gaat komen.

Vraag: Zijn er al aantoonbaar efficiency voordelen behaald door de K5 samenwerking en kunt u ze voor ons aangeven?

De problemen bij de PDK en vooral bij Sociale Zaken leiden er echter toe dat opnieuw (te) veel aandacht zou kunnen komen voor de structuur en voor operationele zaken.

Meneer de voorzitter laat ik heel duidelijk zijn: Het opnieuw vormgeven van de operationele organisatie binnen de K5, mag niet in mindering komen op het uitwerken van de strategische samenwerking. Dat lijkt echter onvermijdelijk omdat een herstructurering van de operationele samenwerking ook een beslag zal leggen op ambtelijke capaciteit en financiële middelen.

Vraag: Is het College met ons van mening dat aan de uitwerking van de strategische samenwerking in de K5 met grote voortvarendheid moeten worden doorgezet en dat daarbij de problemen op operationeel terrein dit niet mag verstoren?

Vraag: Kunt ons al iets meer zeggen over de financiële gevolgen van de recente ontwikkelingen binnen de K5? Moeten er extra gelden worden vrijgemaakt?

Concluderend kunnen we stellen dat de bestuurlijke positie van de gemeente Bergambacht onduidelijk is. Dit heeft alles te maken met de K5.

De burger / De samenleving

Meneer de voorzitter, De korte analyse van gemeente Bergambacht kan niet zonder een analyse van de plaatselijke samenleving. Want wat is de waarde van een analyse van hoe we er financieel of bestuurlijk voorstaan als we het zicht op de burger kwijt zijn. Daarom de vraag: Wie is de burger in Bergambacht? (Niet van wie is de burger, die vraag leidt alleen maar af) verder de vraag: Wat verwacht die burger van ons, de politiek?

De burger heeft zich in de jaren 90 van de vorige eeuw opgesteld als een consument. De overheid diende producten te leveren. Of deze producten nu goed geasfalteerde straten zijn, of een mooi verenigingsgebouw. De burger wilde dat geleverd zien en liefst op tijd. Het betrof ook kritische consumenten, die o.a. via inspraak wilde weten hoe de producten werden geleverd en of deze producten wel voldeden aan zijn of haar wensen.

De overheid heeft hierop ingespeeld en wij zijn daarin meegegaan. We hebben de burger zo veel mogelijk gegeven waar ze om vroegen. De investeringen in de leefbaarheid zijn daar een voorbeeld van geweest.

Met de economische teruggang, de discussies over de veiligheid, de problemen van de multiculturele samenleving zien we een kentering. De burger vraagt van de overheid vooral veiligheid. Ook in sociaal opzicht dient ze een schild voor de zwakkere te zijn. Sociale zekerheid is ook een vorm van veiligheid. Opvallend bij deze ontwikkeling is dat door de individualisering weer sterk wordt gekeken naar de overheid omdat allerlei sociale verbanden zijn weggevallen. Dit wegvallen van sociale verbanden is voor de overheid en dus ook voor onze plaatselijke gemeente problematisch. Ik noem een voorbeeld. De problematiek met de hangeugd in Berkenwoude is een probleem van de gehele gemeenschap. Naast het gezin, zijn de school, de verenigingen en de buurt vormende factoren die ongewenst gedrag dienen te corrigeren. Dit gebeurt onvoldoende. Met de gevolgen hiervan worden we wekelijks geconfronteerd. De gemeente dient vervolgens met een oplossing te komen. Deze kan deze onmogelijk in voldoende mate bieden. De overheid, in dit geval de gemeente, moet in de eerste plaats veiligheid bieden in repressieve zin. Dit zou een laatste middel moeten zijn. We constateren echter dat dit laatste middel, repressie, politieoptreden het enige middel lijkt te zijn.

Om echter te voorkomen dat voortdurend aan de noodrem moet worden getrokken door politieoptreden, gaat de overheid zelf oplossingen creëren, bijvoorbeeld in de vorm van voorzieningen. Er wordt naar de gemeente gekeken voor oplossingen. Gelukkig blijkt in het voorbeeld van de hangeugd nog wel degelijk een deel van de samenleving bereid de handen uit de mouwen te steken. Het lijkt echter onvermijdelijk dat de gemeentelijke overheid althans in financiële zin moet investeren om onveiligheid in de samenleving op te lossen, zonder dat de gemeente vanzelfsprekend voldoende aanknopingspunten, draagvlak bij de samenleving vindt. Daarom zal door de overheid veel moeten worden geïnvesteerd in o.a. communicatie om dit draagvlak voor het beleid te realiseren.

Wie is de burger? Hij is nog steeds een consument? Hij wil iets van de gemeente. Nogmaals de vraag: Wie is de burger? De burger is / voelt zich in toenemende mate kwetsbaar. De prioriteiten van de burger zijn o.i. daarmee verschoven van meer en meer voorzieningen willen, naar vooral veiligheid willen en dit in een brede zin: geen overlast van jongeren, maar ook de zekerheid dat er voor hen gezorgd wordt.

Wie is de burger? De burger is een onderdeel van de samenleving. De burger is medemens. Om het Bijbels te zeggen: De burger is naaste. Dat schept verplichtingen van de overheid maar ook van de burger die met zijn vragen en verlangens bij de overheid komt. Immers in het verhaal van Jezus over de Barmhartige Samaritaan wordt de vraag: Wie is mijn naaste? niet opgelost door te wijzen naar het slachtoffer, maar de naaste is degene die in actie komt om het slachtoffer te helpen. Overheid en burgers dienen elkaar daarom voortdurend aan te spreken op de bereidheid om zich in te zetten voor kwetsbare burgers en groepen. In dit kader zijn de acties voor de Tsunami en Pakistan van bevolking en gemeente hartverwarmend.

Stand van Zaken – Afronding

Misschien vraagt u zich onderhand af, waar de fractie van de SGP/ChristenUnie mee bezig is. Ik zal samenvatten en conclusies trekken.

De stand van zaken is dat:

1. Financieel de marges smal zijn
2. Bestuurlijk er een grote druk op de organisatie ligt vanwege de inspanningen op het gebied van K5
3. Dat de burger kwetsbaar is geworden op terreinen van veiligheid en sociale zekerheid.
4. Dat de overheid wordt aangesproken om hiervoor oplossingen te bieden

5. Dat de overheid de burger nodig heeft om samen tot oplossingen te komen en dat die burger moet worden aangesproken op zijn of haar verantwoordelijkheden.

De stand van zaken en de begroting

Wat heeft dit alles met de begroting te maken? De smalle marges blijken uit de begroting. Er is niet voor niets bezuinigd. Er staan geen grote investeringen in nieuw beleid op stapel. De bestuurlijke prioriteit van de K5 is ook evident. De aandacht voor o.a. veiligheid en kwetsbaarheid blijkt o.a. uit het ouderenbeleid en ook uit het voorgenomen jeugdbeleid. Onze overtuiging is echter dat de geschetste stand van zaken ons in de nabije toekomst zal dwingen om vergaande keuzes te maken. Ik zeg nadrukkelijk de nabije toekomst. Niet nu. Onze fractie gaat nu niet allerlei voorstellen doen om geld te verschuiven. Als wij aan het begin gezegd hebben dat dit een verkiezingsbegroting is, dan is dat geen diskwalificatie. Ook wij maken een pas op de plaats. Echter gezien de hiervoor gegeven analyse mag u van ons verwachten dat wij bij de komende verkiezingen daarover concrete voorstellen doen.

De Begroting – Financieel

Vorig jaar heeft onze fractie een uitgebreide analyse van de begroting gemaakt met name op financieel terrein. We hebben ons toen zorgen gemaakt over de afname van het weerstandsvermogen, de toegenomen kwetsbaarheid van de gemeente, het inzetten van incidenteel geld voor het dekken van de exploitatie. Onze fractie moet zeggen dat onze zorgen hieromtrent niet minder zijn geworden. Pas in 2009 hoeft begroting niet langer door de inzet van incidenteel geld sluitend gemaakt te worden. Daarbij doet vermoeden dat door het alvast inboeken van de stijging van de uitkering uit het gemeentefonds, het nog maar moet blijken of het uiteindelijk zo zijn. Misschien staat er volgend jaar bij de begroting ook voor 2009 een inzet van incidentele middelen in de meerjarenbegroting. Ondanks de technische toelichting daarom de volgende vragen:

Vraag: Acht het college de inzet van incidentele middelen wel verantwoord?

Vraag: Zal er niet sprake zijn een structurele inzet van incidentele middelen omdat er voortdurend nieuwe tekorten zullen ontstaan die nu nog niet te voorzien zijn?

Oplossingen blijken niet eenvoudig voorhanden. Vorig jaar hebben we o.a. gepleit voor het zoeken bezuinigingen op personeelsgebied. Toen is ons te verstaan gegeven dat dit niet goed mogelijk is. Verder hebben gepleit voor een eenvoudiger systematiek bij het welzijnsprogramma. Ook dat blijkt niet eenvoudig realiseerbaar.

Over het personeel willen we het nog kort met u hebben. Er wordt een extra formatieplaats gevraagd op VROM i.v.m. alle bouwplannen. Dat roept toch vragen op:

Vraag: Is de personeelsreserve niet toereikend?

Vraag: Waarom deze tijdelijke uitbreiding? Kan dat niet via samenwerking met een K5 partnerw worden opgelost?

Kuntsgras

Om niet alles tot de verkiezingen te bewaren en in overeenstemming met een suggestie tijdens de behandeling van de kadernota wil ik u wijzen op het onderhoud van de sportvelden. Ajax trainer Danny Blind heeft onlangs aangegeven dat amateurvoetbalclubs waarschijnlijk zullen overgaan op kunstgras. U zult u afvragen wat heeft dat te maken met bezuinigen? De aanleg van kunstgras voetbalvelden kost alleen maar geld. De redenering is als volgt: Als bij het groot onderhoud van de sportvelden over wordt gegaan op de aanleg van kunstgras velden moet dat uiteindelijk geld op kunnen leveren. Aan deze suggestie kleven vele haken en ogen:

- 1) Kunnen we wel zo veel investeren?

- 2) Levert het wel geld op, omdat ook bij kunstgras, dagelijks en groot onderhoud gepleegd moet worden.
- 3) Kunstgras is duurzaam, maar hoe duurzaam als gedacht wordt aan de slappe bodem in de Krimpenerwaard.
- 4) Onder voetballers bestaat nog veel aversie tegen het spelen op kunstgras.

Waarschijnlijk zijn er nog veel meer vragen te stellen. Echter andere gemeenten doen al ervaring op. We lopen niet voor de muziek uit. Daarom is ons voorstel om volgend jaar een onderzoek te doen naar de financiële mogelijkheden om kunstgrasvelden te realiseren. Belangrijk is om naast de investeringskosten te kijken of het op termijn ook daadwerkelijk geld oplevert. Is dit niet het geval, dan moeten we er niet aan gaan beginnen. Een dergelijk eerste onderzoek hoeft volgens ons niet te uitgebreid te zijn. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden gefinancierd uit de restitutie van de fractiebudgetten. Ons geld kunt u alvast krijgen.

Vraag: Wij willen graag een reactie van de andere fracties en het college op dit voorstel.

In tweede termijn zullen we eventueel hiervoor een amendement indienen.

Nadeel OZB

Wij hebben bij de discussie over de jaarrekening aangegeven dat moet worden voorkomen dat er structureel een overschot ontstaat. Dit zou dan ontstaan door consequent te voorzichtig te begroten. Toenmalig wethouder van Erk heeft toen aangegeven dat er van structureel te voorzichtig begroten, waardoor er overschotten ontstaan, geen sprake is. “Er wordt reëel begroot.” Hoe reëel is dan bedrag van 170.000 EURO als nadeel vanwege de afschaffing op het gebruikersdeel. Het lijkt het ons niet onmogelijk dat zonder verdere tegenvallers we opnieuw een fors overschot zullen krijgen? Of zijn wij te optimistisch.

Vraag: Graag een reactie van het college.

Nu we het toch over de OZB hebben: De fractie van SGP/ChristenUnie zeer content met de eenmalige teruggave van de OZB (60.000 EURO) via de afvalstoffenheffing.

Ombuigingen

Bij stap 5 van de aanbiedingsbrief wordt vermeld dat op basis van de kadernota 2005 de bezuiniging op de fractievergoeding is teruggedraaid. Tijdens de behandeling van de kadernota hebben wij het voorstel van CDA en Gemeentebelang niet gesteund. Wij zullen dan ook nu via een amendement voorstellen om de oorspronkelijk voorgestelde bezuiniging alsnog door te voeren.

- 1) Bij het doorvoeren van bezuinigingen dien de overheid het goede voorbeeld te geven.
- 2) Momenteel blijkt bij de meeste fracties de vergoeding veel te ruim.
- 3) Bij bezuinigingen op andere posten werd o.a. aangegeven dat niet alvast geld wordt vrijgemaakt wat misschien nodig is (Discussie SLB). Dit geldt in veel sterkere mate voor de fractievergoeding. Nu is het niet nodig en we gaan geen geld geven voor uitgaven die misschien moeten worden gedaan.

Programmabegrotingen

Meneer de voorzitter een aantal korte opmerkingen over de programmabegroting.

Programma Burger Centraal

Gezien de onduidelijkheid en de reeds lang bestaande twijfels omtrent nut en noodzaak van het gebiedsplatform het gebiedsplatform willen we de gevoteerde gelden t.b.v. het gebiedsplatform schrappen. Wij dienen hierover een amendement in.

Programma Veiligheid

De voortvarendheid waarmee de jeugdproblematiek lijkt te worden aangepakt heeft onze hartelijke instemming. Juist bij dit soort beleid is het boeken van resultaten van essentieel belang. Gelukkig blijken alle partners in dit proces nu doordrongen van de nut en noodzaak om concrete resultaten te boeken.

Programma Wonen en Werken

De rol van de gemeente bij het in stand houden en versterken van de winkelvoorzieningen in Bergambacht en Ammerstol heeft onze steun. Onze fractie wil opnieuw haar bereidheid uitspreken om initiatieven voor winkervoorzieningen in de kleine kernen en het versterken van de winkelhof te steunen.

Afsluiting

Meneer de voorzitter, tijdens deze eerste termijn van de algemene beschouwingen heeft onze fractie vooral een beschouwing gehouden over de uitgangspunten voor het beleid van de komende jaren. Misschien waren dat wel voor een deel gemeenplaatsen, maar we vonden het nuttig om ze in dit verband te noemen en duidelijk te markeren.

Ten aanzien van het financiële uitgangspunt in relatie tot de begroting hebben we gezien de smalle marges een aantal opmerkingen gemaakt en een beperkt aantal voorstellen gedaan.

Meneer de voorzitter, onze fractie heeft in zijn analyse van de samenleving ook aangegeven dat het in de overheid voor veiligheid moet zorgen. Om het Bijbels uit te drukken een schild voor de zwakken te zijn. Om een naaste te zijn voor de ander. Wij wensen het College toe dat zij bij de uitvoering van de begroting 2006 vooral ook dat mag zijn en wensen u daarbij Gods zegen toe.